

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar și suplimentar declarat de avocatul Bodrug Alexandru în comun cu inculpatul, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe

AGACHE Simion XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.09.2018 – 28.10.2019;

Instanța de apel: 22.11.2019 – 17.06.2020;

Instanța de recurs: 24.08.2020 – 21.10.2020.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 28 octombrie 2019, Agache Simion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 u.c., ceea ce constituie 30.000 lei.

S-a încasat de la Agache Simion în contul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei în sumă de 320 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, la data de 16 iulie 2018, aproximativ ora 21:00, Agache Simion, având intenția săvârșirii unui act de huliganism, încălcând grosolan ordinea publică, însoțită de aplicarea violenței asupra persoanelor și amenințarea cu aplicarea violenței asupra lor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, dându-și seama de acțiunile sale prejudiciabile, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, a inițiat un conflict cu Sile Corina, numind-o cu cuvinte necenzurate și amenințând-o cu răfuială fizică.

Ulterior, în continuarea acțiunilor sale criminale, Agache Simion acționând prin intenție directă fără careva motive întemeiate, având un comportament agresiv,

demonstrând o lipsă totală de cultură și tulburând grosolan ordinea publică, s-a apropiat brusc și i-a aplicat lui Sile Corina lovituri cu mâinile în regiunea feței și capului, doborând-o la pământ. Cauzându-i părții vătămate Sile Corina conform raportului de expertiză judiciară nr. 201802D1673 din 14 august 2018 traumă cranio - cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, hematom periorbital pe stânga, excoriații la nivelul feței, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către apărătorul Alexandru Bodrug în interesele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat

În motivarea cererii de apel s-a indicat că instanța de judecată nu a examinat obiectiv și sub toate aspectele cauza penală, a dat o apreciere eronată probelor apărării și a pus la baza sentinței doar probele acușării deși în declarațiile lui Agache Simion sunt clar expuse faptele ce au avut loc, careva acțiuni de violență față de partea vătămată nu a aplicat, din contra ultima i-a aplicat o lovitură cu palma peste maxilar, iar unicul gest pe care l-a făcut el a fost doar de a stopa a doua lovitură pe care Sile Corina intenționa s-o aplice.

Din cauza loviturii din partea părții vătămate lui Agache Simion i-au fost afectați doi dinți și ca urmare a fost nevoit să se adreseze medicului stomatolog pentru tratarea dinților prezentând în instanța de judecată certificatul medical.

De asemenea Agache Simion a declarat ca în adresa părții vătămate careva cuvinte injurioase nu i-a adresat, fapt confirmat de martorul Moldoveanu Dumitru care a dat declarații asemănătoare în instanța de judecată. Agache Simion nu a încălcat ordinea publică din contra a intervenit în protejarea nepoatelor sale și altor copii care se jucau în ograda blocului locativ de un pericol iminent din partea mamei părții vătămate și a câinelui care era liber de lesă, fără botniță.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, apelul apărătorului Alexandru Bodrug în interesele inculpatului a fost respins ca nefondat. Sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea pentru care a fost condamnat.

Instanța de apel, analizând și apreciind declarațiile prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor le-a apreciat ca fiind neveridice, mai mult, instanța a reținut că inculpatul indirect a recunoscut că a avut un conflict cu partea vătămată, însă a oferit astfel de depoziții cu scopul de a se eschiva de la răspundere penală.

În procesul examinării cauzei penale, instanța nu a stabilit careva circumstanțe, care ar pune la îndoială declarațiile părții vătămate Sile Corina, cât și a martorilor oculari Miron Victoria și Botnaru Anatolie, privitor la acțiunile inculpatului, care au fost relatate sub jurământ.

Ținând cont de probele analizate, instanța a indicat că argumentul inculpatului precum că nu a aplicat careva violență față de partea vătămată, dar din contra ultima l-a scuipat și l-a lovit în regiunea feței, iar la intenția acesteia de a-l mai lovi, a întins mâna pentru a se apăra, însă din inerție partea vătămată a căzut lovindu-se de pietrele de pe terenul de joacă, este neîntemeiat, din contra reprezintă o versiune de apărare care vine în contradicție cu materialele cauzei, precum și cu probele administrate și cercetate în ședință de judecată.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele inculpatului în partea în care a invocat că partea vătămată a căzut intenționat la pământ simulând primirea unei leziunii, or argumentul dat vine în contradicție atât cu probele administrate în ședință de judecată, cât și cu versiunea propriu-zisă a inculpatului conform căreia dânsul s-a aflat în stare de legitimă apărare, care este lipsită de suport probator în ceea ce privește existența respingerii unui atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa care îl punea în pericol grav. Mai mult ca atât, martorul apărării Moldoveana Dumitru în ședință de judecată a confirmat că, partea vătămată a căzut la pământ ca rezultat al loviturii lui Agache Simion, care a reacționat mașinal deoarece a fost scuipat și lovit.

Curtea de Apel a precizat că conflictul iscat între inculpat și partea vătămată a generat ca rezultat al refuzului lui Miron Victoria de a lega câinele care a speriat nepoții inculpatului, or Miron Victoria în ședință de judecată a relatat că, a explicat că câinele este inofensiv, iar partea vătămată Sile Corina a intervenit, solicitând răspicat inculpatului să nu mai strige și să înceteze să strige cu cuvinte urâte.

Astfel, din probele cercetate s-a atestat intenția, motivul și scopul comiterii huliganismului de Agache Simion care a manifestat un comportament de o obrăznicie deosebită, încălcând grosolan ordinea publică aplicând lui Sile Corina lovituri cu mâna în regiunea feții și capului prin ce i-a fost cauzată o vătămare ușoară a integrității corporale, (f.d.40-41). Conchizând, instanța de apel a considerat că acțiunile inculpatului au fost calificate corespunzător, iar careva temeieri de încetare a procesului penal nu se atestă.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Alexandru Bodrug în interesele inculpatului, a atacat-o cu recurs ordinar și recurs suplimentar, solicitând casarea deciziei.

6.1 Avocatul Alexandru Bodrug, invocând prevederile art. 427 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu emiterea în privința inculpatului unei hotărâri de achitare.

În motivare recurentul a indicat că, instanțele de fond nu au examinat obiectiv și sub toate aspectele cauza penală, au dat o apreciere eronată a probelor apărării și au pus la baza hotărârilor doar probele acuzării.

Recurentul invocă aceleași motive adresate în cererea de apel privind lipsa acțiunilor de violență față de partea vătămată, din contra ultima i-a aplicat o lovitură cu palma peste maxilar, unicul gest pe care inculpatul l-a făcut a fost doar de a stopa a doua lovitură pe care Sile Corina intenționa s-o aplice.

6.2 Recursul suplimentar a fost depus de către avocatul Alexandru Bodrug în interesele inculpatului la data de 19.10.2020, invocând prevederile art. 427 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, cu solicitarea de a emite în privința inculpatului hotărâre de achitare. În cererea suplimentară autorul a invocat aceleași motive formulate în recursul ordinar, apreciind declarațiile martorilor Moldovanu Dumitru și Miron Victoria.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor avocatului, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

8.1 Potrivit textului recursului declarat de apărător, se invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) și (2) fără specificarea motivului recursului declarat.

Din conținutul cererii rezultă că se pledează pentru rejudecarea cauzei penale, iar în vederea susținerii acestei poziții se face trimitere la mai multe circumstanțe factologice, evidențiind că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare probatoriu administrat pe caz.

Colegiul penal ține să evidențieze că, invocarea formală a unor temeiuri de casare, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, ci doar se face trimitere la conținutul probelor și la aprecierea acestora, nu va face obiect de examinare în procedura de recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Adică completarea cererii de recurs cu argumente *de drept*, care cu desăvârșire lipsesc aici, și care ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întregul proces penal.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că inculpatul nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, Colegiul o consideră neîntemeiată, or, instanțele, judecând cauza și verificând probele cu

respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă, potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția lui Agache Simion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal.

Totodată, se statuează că, critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înlătuiește de către instanța de recurs. Competența instanței de recurs ordinar trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă apreciere a probelor. Recursul ordinar nu trebuie considerat un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei, după cum solicită apărătorul.

Deși se invocă că inculpatul nu este vinovat de săvârșirea infracțiunilor incriminate, instanța de apel întemeiat a conchis că afirmațiile respective nu generează achitarea acestuia precum s-a solicitat și în cererea de apel, or în cursul judecării cauzei în apel și în fond au fost prezentate probe care înlătură orice dubiu și dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatei în cele imputate.

Din atare considerente, Colegiul penal nu va analiza și verifica probele administrate în cauză, cu atât mai mult, că în cauza deferită judecării nu s-a constatat discrepanța între cele reținute de instanțele de fond și de apel în vederea condamnării lui Agache Simion și conținutul real al probelor, sau ignorarea unor aspecte evidente ce ar fi avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Instanța de recurs se realizează argumentelor expuse în sentință și în decizia Curții de Apel contestate, totodată, notând că, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO se admite însușirea concluziilor instanțelor ierarhic inferioare de către instanțele ierarhic superioare, în cazul când constatările acestora sunt fundamentate în fapt și în drept, fiind ample prezentate în hotărârile atacate, constatându-se că la administrarea probelor nu au fost încălcate drepturile și libertățile constituționale ale participanților la proces, iar probele puse la baza hotărârilor nu conțin erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor formulate de instanțe.

8.2 Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Alexandru Bodrug în numele inculpatului la 19.10.2020, instanța de recurs constată următoarele:

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea inculpatului și a apărătorului acestuia, dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 17.06.2020, în ședința de judecată în care participanții la proces au fost înștiințați despre faptul că decizia motivată va fi pronunțată la 15.07.2020. În ședința din 15.07.2020 la pronunțarea deciziei motivate au fost absenți inculpatul și avocatul Alexandru Bodrug.

Atât apărătorul Alexandru Bodrug cât și inculpatul erau conștienți de data pronunțării și de termenul de 30 de zile pentru depunere a cererii de recurs, în special că primul recurs ordinar a fost depus în termen.

Una din cerințele obligatorii, la depunerea recursului, se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În același context se relevă că, potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: *„în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen”*.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza deferită judecătii, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurent, respectiv argumentele aduse de acesta în cererea de recurs suplimentar nu vor fi preluate pentru examinare, partea fiind decăzută din dreptul de a exercita această cale de atac.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra Moldovei, unde s-a statuat că: „... principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de ași prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.” Prin alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în față instanței.

Având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar

criticele din cererea de recurs înaintat de avocatul Alexandru Bodrug nu și-au găsit confirmare ca fiind inadmisibil, iar recursul suplimentar depus tot de ultimul - ca fiind declarat peste termen.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor declarate de avocatul Bodrug Alexandru în comun cu inculpatul împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe AGACHE Simion XXXXX, din 08 iulie 2020 ca fiind vădit neîntemeiat și recursul suplimentar din 19 octombrie 2020 ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 noiembrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion